



De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De S. Maurino abbate & martyre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

HISTORIA INVENTIONIS S. MAVRINI ABBA-
TIS ET MARTYRIS, AVTHORE STEPHANO, QUI
eam scripsit iubente Christiano Abbate, circa annum
Domini 990.

PROLOGVS.



Omino Christiano Stephanus exiguus. Imponis pater mihi, quod ferre non possunt humeri. Maurinum præcipis laudare, & eius opera stylo dare: quorum vnum officium est angelorum, alterum hominum sapientissimorum. Si martyr inuictus, in ore & mente bonorum omnium scriptus, literas desiderat, habet Colonia Agrippina, secunda (si dignatur dici) Roma, suos Gregorios, habet Hieronymos, quos supernæ ciuitatis decet scribere consules. Sunt nihilominus sub alis tuis educati non pauci, qui indeficentem Nilum viderunt & biberunt, seq; huic operi pares ostentant. Quid ergo mihi in syluam ferre ligna? Bruno ille nobilis filius columbæ sacrarium sapientiæ, te inuenit, in quo compaeruit animæ suæ. Compertum quantum præstitisti seculo, chari inuicem & noti, & in verbis prudentiæ sæpè admirati. Tui ergo & prædictorum officij est calitum merita tractare, quibus inuidiam promereri est facile, nisi fortè admirabili sapientia animi tui hoc Maurino miraculum addere decreuisti, vt ei hominis organo iumentum Balaam deseruiat. Pareo hac conditione interposita, vt supremam manum imponas operi, & titulum tuo dedices nomini.

Colonia Agrippina, altera Roma.

tem Nilum viderunt & biberunt, seq; huic operi pares ostentant. Quid ergo mihi in syluam ferre ligna? Bruno ille nobilis filius columbæ sacrarium sapientiæ, te inuenit, in quo compaeruit animæ suæ. Compertum quantum præstitisti seculo, chari inuicem & noti, & in verbis prudentiæ sæpè admirati. Tui ergo & prædictorum officij est calitum merita tractare, quibus inuidiam promereri est facile, nisi fortè admirabili sapientia animi tui hoc Maurino miraculum addere decreuisti, vt ei hominis organo iumentum Balaam deseruiat. Pareo hac conditione interposita, vt supremam manum imponas operi, & titulum tuo dedices nomini.

HISTORIA.



VMMA & vel vnica salus est agris mortalibus, quòd e. ^{to. Iunij} lectos suos ita Christus calis diuisit & terris, vt spiritus caelesti habitatione dignos superis admitteret, & terra terra permitteret. Non enim beatorum spiritus sui hominis penitus deserunt exuuias, arma scilicet suæ militiæ, in quibus de antiquo triumphauerunt serpente. Isti etenim isti sunt inclyti propugnatores tui ò redempta Christi cruce Ecclesia: isti stant pro filijs tuis, ne eos baratro oris absorbeant toto aëre vagantes spirituum corruptores. Quãdo enim per te armatis dolo & igni resisteres aduersarijs, quæ in propria carne ægrè imperium agis? Sed emeriti te-

Santi in celis, Ecclesie propugnatores.

stes Christi, angelorum ciues, immò consules pro meritis creati, etiam nunc iniquitatis satellites per te expugnant, quos p se vicerant. Hi reos Deo conciliant, orbem portant, tartara spoliunt, vt angelorum numerum expleat, & muros Hierusalem extruât. Hoc indefesse Ioannes Ephesi, hoc Andreas, hoc protomartyr Stephanus Byzantij, hoc Petrus & Paulus Romæ, & in toto penè terrarum orbe, hoc singuli sanctorum in sua sorte gratum Deo sacrificium faciunt.

Habemus & nos in oculis huius rei testem idoneum Maurinum, Deo & Angelis ^{Maurinus} charum, cuius hodiè passio calos glorioso martyrio ornat, & reis veniam donat. ^{martyr.} Qui sub signis fidei ad sanguinem vsque deuotus, in die sui certaminis nil minus à magnis egit martyribus: qui caput draconis antiqui & nequitia eius satellites Decios detriuerunt & Nerones. Egregia nanque vicissitudine mortuo pro se Domino mortis triumphum obtulit, purpuratusque proprii sanguinis ostro, stolam suam dealbauit in sanguine Agni. In cuius nunc comitatu quocunque ierit hærrens, securus sui suis prouentum poscit salutis. Huius gratuita Deus clementia nobis causidici scutum obtendit, huius nos pretiosissimis membrorum gemmis ditauit. Nisi multum nos abijcimus, semper cum nobis præsentem sperare debemus, sed præsertim in hac die solennitatis & lætitiæ suæ. Hanc, inquam, diem lætitiæ eius dixerim, in qua familiaritè regi suo dux magnanimus militare cœpit, mutato militari cingulo, non deposito. Digna, domini mei, laude hanc diem facremus, & prono vtriusque hominis obsequio honoremus. Egregium nobis sit Angelorum

lorum

lorum participari officio. Eis de nostri hodie patroni gloria gratulantibus gaudia nostra conferamus, immò gaudia eorum geminare ambiamus, & de peccatorum nostrorum tumulis resurgamus. Quodam modo enim de sepulchris vitiorum resurgimus, cum Deum manibus exquirimus, & sanctorum laudibus animum intendimus. *Psal. 150.* Hinc per David familiare sibi organum spiritus sanctus, Laudate, inquit, Dominum in sanctis eius. Et in his quoque mundalibus regnis, quem reges sua dignantur amicitia, si quod in spem gratiæ suorum principum militauerit bellum, nostris quanta dulcedo, quanta regum super eo sit oblectatio audire quantus in clypeum affurgat, quanta vi torqueat hastam, & quanto ipsius vitæ periculo caput obiectet gladio.

for. & athl. 19. In gloriam ergo Maurini nobilissimi * agonothetæ & victoriosissimi, aliquid & nos resonemus dulce Deo, gratum celo. Sed cinis & pulvis quid feret dignum amico DEI excelsi, cui hymnidici superiorum famulantur chori? Parum est, si eum fortiter Dominica bella bellasse dicimus. Ter enim quaterque victor existit, qui non modò cum purpureis tyrannis in lites erupit, sed seculo altior, in ipsum huius mundi principem, in ipsum, ut sic dictum sit, gigantem cælis bella minitantem, gyganteo robore arma commouit, vitam morte possedit, mortuus palmam & spolia de hoste tulit. Parum est, si in eo patritij sanguinis stemma recensemus. Maior ei nobilitas est, confratrem esse martyrum, cohæredem Apostolorum, & socium Angelorum. Quòd si de vitæ eius merito agitur, inferius erit quodcumque dici poterit: nisi quòd vere probatur gloriosus Dei amicus & pretiosissimus filius. Et quia condicit filio similari ad patrem, piissimus Dominus naturæ pietatis suam Maurinum ornauit insigni. In quo quisquis spem suam constituit, nouit totus quantæ misericordiæ balsamis affluat, nouit quàm præfens exauditor, quàm propitijs sit interuentor: horum quæ attestatone quanti steter altissimo facillè cognitum est. Verùm taceat interim lingua carnis super cælestem gloriam martyris, quam nec oculus vidit, nec auris audiuit: & saltem qualiter inuentum sit eius sacratissimum corpus diei gaudio ad memoriam reuocemus.

Esa. 44. Peracto beato agonis sui triumpho, egregius Dei athleta Maurinus, locus tumuli celo tantum notus, & Angelici tantum obsequij reuerentia veneratus, * habitauit vsque ad incarnati Verbi annum nongentesimum sexagesimum sextum, agente tum in sceptris diuo Othone, primo Othone. Cesserat ab hinc anno humanis officijs eiusdem principis diuus frater Bruno archos antistes, & mutata vita, Christorum Domini ante DEVM captabat præmia. Qui corpore extra muros vrbs secundum desiderium cordis sui reconditus in oratorio sanctorum Pantaleonis, Cosmæ & Damiani, locum quem viuens coluit, mortuus * ornabat. Erat autem oratoriolum pro tenera nouellæ conuersationis infantia angustum, & magnis meritis magni præfulis impar. Ruit ergo solo tenuis pijsimo diuinæ potentia effectu sine inhabitantium discrimine, sine familiaris rei damno, & sui ruina occasione editioris fabricæ præbuit. Cæli quoque inopinatas dederunt copias, prouenturo operi thesaurum inexhaustum, gemmam diadematis Domini, curam sui & Angelici populi. Nam quia non potuit latere sub modio lucerna ardens coram Domino, dum ponendo fundamento terra effoditur, locus, (Gloria tibi Christe) Maurini martyris inuenitur, qui Brunoni manum conferret, & in altero latere Pantaleoni astaret. * Folcmarus ergo dignus Deo digni Brunonis in sacerdotio successor, vocatus adfuit cælestis doni arbiter, & cælestium exequiarum minister. Ac primò peruidetur lapis loculum claudens, inscriptus martyris nomine, & officio, & martyrij eius die & loco, Hic requiescunt ossa bonæ memoriæ Maurini Abbatis, qui in atrio ecclesiæ martyrium pertulit sub die quarto Idus Iunij.

Amoto lapide, lignea ferro euincta inuenitur arcula, carie indicans prisca passionis tempora. Tota omnibus portis ciuitas ad spectaculum illud Angelicum non potest dici quàm pio ruit affectu: Clerus & sanctimonialium se dedit chorus. Sancta autem memoriæ antistes, cum reuerentiæ obsequia & orationum prælibasset solennia, spe & sancto plenus timore reliquias virtutum & medellæ scias detexit, & ostenso in terris Angelorum ciue, populum Dei gaudio & gaudij lachrymis satiavit. Renouantur antiqua miracula, hauritur odor, quo electos suos Dominus testatur. Putares balsamis veneranda ossa fluere. Vincitur sermo miraculo: minus est omne quod

Reliquiæ virtutum & medellæ scias, vel scientes.

quod dico: sed quia hodierna agitis gaudia, in æternum eadem vos satiari contingat fragrantia. Iam verò quis non dicam expedit, sed dignè miretur ipsorum pulchram gloriam ossium? Pulchro nanque corporis indumento, quanta sit spiritus pulchritudo & munditia, compertum est. Videres brachia nota ferri inscripta, videres ossa passionis grandine quassa, & in toto corpore militaris animi cerneret signa. Velent ducum aut regum cadauera byssus lilijs, aut purpura contendens violis, aut detorti pondera auri. Quid sunt autem hæc ad Maurini collata gloriam? Byssus & purpura, vermium est esca: Maurini cicatrices & vulnera sunt immortalitatis signa.

Hic quædam Reginildis nomine sanctimonialis scemina, cum Maria Magdale. Iena prima ad sepulchrum respecta, viuentem spiritum in mortuis ossibus inuenit & nunciauit. Hæc in monasterio ancillarum Christi extra vrbs muro sito, merito & officio nota, diutino capitis incommodo auditus munere cassata est, simul & oculorum lumine penè priuata. Circa quam cum omnia medicorum defecissent adiutoria, se desperatione recuperandi, socialique mœroris habitu offudit. Iam fermè bimus situ inualuit dolor, & vt dicitur iuxta statum capitis, status torius erat corporis. Quauis autem esset destituta viribus corporis, imbecillos sustentata artus, mediam se populi, baculo sancti desiderij præuio, ad Sancti vsque bustum iniecit se humi, tacitas precibus celo fudit, & martyri libam fecit * lumine cerei. Cumq; quem mente videbat, carnis oculis, quo penè amiserat, intueri desideraret, & caput in loculo martyris reclinaret, vtriusque auris meatus sanguine fluxit, & fidei pretio visus & auditus munia redemit, incolumisque officio quod agebatur iubilauit, & quotquot angelico illi spectaculo intererant, in fide subrexit.

* flagrans
lumine fi-
dei.
Sanatur sur-
da & penè
caeca.

Sanctæ autem memoriæ Gero, post datus Episcopus dignus Deo, secundo loco beati martyris meritum agnouit & prædicanit. Cum enim astante Folcmaro præfulente, delectæ secundi ordinis personæ pretiosas sancti corporis margaritas, vino ex deuotione baptizatas, nouo ordinarent repository, officiosa se sedulitate admisit, & egregiè audax, vno martyrem dente mutilauit. Mira dicturus sum. Mox in ipsa manu proprii teste pœnas dedit, & inuisibili igne non ardens arsit. Agnouit eruditus animus cælestem animaduersionem, quam solus sensit, sed videre ipse non potuit. Quid ageret? Libenter pignus retineret, sed pœnam sustinens, etiam animo maiorum expectatione fortiùs, nisi reddidisset, torquebatur. Deducuntur interim pignora Sancti, comitante populo arcam Domini, in voce exultationis & confessionis epulante. Præerat tunc monasterio sanctæ Mariæ Domine nostræ, quod dicitur nouum, venerabilis Vuoluerda, virginum DEI mater & Abbatissa, quæ huic spectaculo intererat, & psalmorum cantica in codice recitabat. Hanc Gero acciuit, & cum reuerentia in libro sanctum dentem deposuit, complacuitque martyri quies in acerrathuris Dauidici. Factumque est vnum idemque momentum, dentem posuisse & passionem: demonstrâstique IESV bone, quanta martyrem tuum diligentia velistrari, huiusque rei pretium esse à gehenna liberari. Posita sunt debito fidelium honore ossa beatissimi Maurini in oratorio, sancti Benedicti sub die tertio Idus Octobris.

Nota rem
miram.

Miraculum

Magnis maiora, gloriosis succedunt gloriosiora. Thiedo post datus Episcopus, tunc in monasterio sancti Seuerini custodis officium administrabat. Is non dissimulans deuotionis affectu de sancti martyris quod occurrit, latenter tulit, sibi suisque domini profuturum. Cum iam nox esset, in familiariori loco posuit. Ecce in diluculum cum locus ipse, tum proxima quæque tantæ suauitatis completa sunt fragrantia, vt euident esset celos eam distillasse gloriam. Res noua, miraculum illustre. Ingre-dientes & egredientes caelesti communicantur beneficio, sed later causa. Quod in Maurino Deus operatur, sentitur, nil tamen ipsius ibi scitur. Libet & hic paululum immorari, & in miraculo aliud miraculum demirari. Vsum hîc cum natura odor perdidit. Nam cum subito processerit, post duas aut tres horas more solito non recessit, nec cum integro die aratem æquauit: sed ferè septem solibus sine exemplo seniuit. De agris, de plateis curritur, irruit alter post alterum, facturi quique per seipos insolitæ nouitatis fidem. Rumor & odor vero nituntur, causa neque etiam opinatur. Datur tandem gloria Deo, gloria martyri. Res nanque nobilior de commissio red-ditur. Thiedo aperuit verbum emissum patri monasterij, in cuius tuitione est martyr: alter post alterum, quisque notum quasi nouum nuntiat. Is sicut est diuini timoris & amoris apprimè scientia eruditus, sciens quia omnia quæcunque vo-

Nota, mona-
sterium S.
Seuerini.

Odor sua-
uissimus ex
reliquijs S.
Maurini.

Psalm. 134.
luit

luit Dominus fecit, animum fidei dedit, & totius animi organum alleluia sonuit. Placuit tamen ei duos suæ congregationis fratres mittere, quatenus & eos in cultum sancti excitaret, & filiorum relatione suum suorumque animos indulceter. Profecti ergo, non solum ut dicta eis sunt inuenerunt, sed secum fratribus non modicas odoris detulere reliquias. Putares ipsos * affectus, & secum quoquod ibant circumferre aromata. Venerabilis autem monasterij rector magnitudine gaudij & dulcedine animi demum attractus descendit, diuino animum necitare paut, & grata vicissitudine thuri laudis Deo litauit. Folcmarus quoque reuerendus antistes & ipse adueniens rumorem auxit, & honorem ampliauit. Sanctas nanque cum suo odore reliquias in altario beati Seuerini locauit, & iunctos in celo, in terris sociauit.

In semetipso quoque, idem antistes expertus est, quanti sit apud Deum meriti Maurinus emeritus miles. Superueniente nanque sacratissima Paschalis gaudij solennitate, vehementi oculorum dolore coepit fatigari. Vir autem venerandus flagello diuinæ admonitionis æquo quidem animo membra substrauit, sed mœrore amplius deficiebat, ne fortè nobilis Colonia sine Episcopali officio sanctum perageret Pascha. Quanta autem feria, quam indulgentiæ diem nominant, vix magno imbecilli hominis & deuoti animi conflictu pontificalia administrauit, & vsque ad lectum languor inuoluit. Sed dum Maurinum animo reducit, consilium præsul inuenit. Denique patrem monasterij, in quo martyrium sancti floret, secretò acciuit, cui languoris sui inclementiam paucis aperuit: Semper quidem, inquit, Christiani animo diuina consideranda est correptio, quæ semper filijs fit in salutem. Caro enim attrita conscientiam purgat, spiritum emaculat. Ecce deuotus porto flagellum, quod misit Dominus: sed vides quantum populosa ciuitatis in ecclesia concursus, vides quantos de remotissimis etiam regionibus festiuitate inuitante confluerit populus: quos omnes in iudicium meum sine fructu laboris, sine exhortatione sermonis, sine viatico benedictionis in sua dimitto. Nascitur tamen mihi quedam securitas, quod si quid de memoria sancti Maurini ad me delatum fuerit, mihi quoque quam omnibus impendit, misericordiam non denegabit. Tum discessum est. Die autem facta, qui Dominica passione colebatur illustris, dentem beati martyris ægrotanti præfatus Abbas ad lectum mittit Antistitis. Comitatur sanctum pignus celestis medelæ munus. Nuntiat is enim monachis, assurgit sacerdos venienti in suo pignore martyri, quasi audiens, Surge & ambula. Depressis alta reuerentia luminibus dentem admouit, & quod mulier euangelica tactu simbriarum Domini accepit, se accepisse exultauit. Subitò enim dolor omnis fugiebat, ante sanctum stare non poterat. Sic inlyte martyr, ecclesiæ Episcopum perdonasti, & regis tui Pascha honorasti. Die autem sancti Paschæ cum inter Missarum solennia pro iucunditate festi, præsul verbum faceret, sermonis ductu ad salutis suæ migravit auspicem. Stupentibus cunctis, quibusdam verò gaudētibus, Maurinum verè sanctum, Deo charum, quæcunque voluerit impetrare à Deo compotem libera voce pronuntiauit: morbi sui inclementiam, sed in aduentu Sancti subitam edocet fugam. Pontificali deinde statuit edicto, ut dies passionis eius honorabilis celebriusque inter nobiles anni festiuitates numeretur. Similitudo autem quedam dubij animi Thomæ sanctissimi Meginhero cuidam nomine & officio noto oborta est, quod scilicet martyr & nomine esset obscurus, & excepto epitaphij verbo, scripturæ testimonio careret. Pontifex autem testis sui sententiam fixit, qui que dentem sanctum curatorem suum aduixit ita coluit, ut in modico pignore totum se martyrem habere consideret.

Interea siccatas flagello vniuersa laborabat regio. Ad nota ergo præsidia sancta confugit Colonia, precibusque & sacrificijs instabat iniqui sereni redimere malitiã. Procedebant litanie, exibat clerus, prodibat sanctimonialium chorus, & longa populorum examina sanctæ Crucis vexilla & sanctorum martyrum deducebant suffragia. Sed diuina sententia, fortè quia fidem & patientiam in populo suo quasiuit, spatio duorum ferè mensium pluuiam suspendit. Erat autem videre mori pro ventura spe anni. Squalebant arua puluere, & flauis sulci ad aquas hiabant. Superueniente autem sacratissima beati Maurini passionis die, ecclesiæ beatæ memoriæ Dei genitricis & semper virginis, & sanctissimi celorum clauigeri senatorius clerus, & diuersæ conditionis populus duce Meginhero (Nam Episcopus aberat) ad memoriam Sancti cum litanij descendit. Denique promptus iam dubium ponere animum, pro angustia temporis idem Meginherus ad martyrium populo Missas facit. Vetus est ad sermonis sui ordinem, conuenientia pro tribulatione dicta sunt. Cumque sermonis virtute cor populi erigeret,

for. & affectos.

Sacratissima Paschalis solennitas.

Vide quid maiores nostri referint de sanctorum reliquijs.

Matth. 9. Illustre miraculum.

Obserua prius seum morem Dei iram auertendi.

ret, hæc ita subintulit: Ecce, inquit, misit Dominus verbum in terra, quod non viderit patres nostri. Ecce enim populosa ciuitas iterum atque iterum ad deprecandam faciem Domini mittit senes & iuuenes, mittit pueros & virgines, cœtusque infantium & lactentium nitidos, omnem clerum & vniuersum populū, & non est qui exaudiat. Et quæ est sub nostro sole ciuitas, hæc nostra locupletior Sanctorum? Vbi Apostolorum patrocina sic præsentia? Vbi tot in vniuersis cubilibus martyrum millia, & tot aurea virginum agmina? Vbi sic præsentia confessores & episcopi, qui genuerunt hunc populū Domini? Apud quos rugiebant dæmones, quorum præsentiam portare non poterant, nos pro anima & patria supplicantes audire dissimulant. Sicut dura tellus, languet omnis regio, & iuxta Hieremiam non recordatur Dominus scabelli pedum suorum in ira furoris sui. O inclyta Domini castra, armate animos perseverantia, & experimini vim facere clauso celo. Erigere in fide miles Dei, & nubem ne transeat oratio oppositam, vel Maurino scinde patrono. Si hunc Dominus fatiscienti reuclauit subsidiū seculo, donet hodie hanc nobis quidem misericordiam, martyri autem suo gloriam, ut sicut hodie pro se hic martyr sanguinem suum fudit, ita pro eo terris benedictionem pluuiarum Dominus fundat. Dixit, & salutarem hostiam immolatum ascendit. Et ecce in serenissimo aere Elias noster nubila contraxit, tonitruo omne caelum mugijt, sicque largissimam pluuiam dedit, ut per aliquot horarū spatium, qui conuenerant extra locum exire non possent. Sicque vnius dubitatione salus facta est patriæ. Mira dicturus sum: Multis postea annis iusti sunt cæli legem pati, & annum cursum obseruare huius diei, ut annua pluuiæ hoc tantum beneficium signi ad memoriam reuocarent. Vnde & martyrem vulgus nominat Sanctum pluuiarum, nos autem æterna misericordia dicimus liberalem.

Colonia Sanctorum reliquijs egregie inuitata.

Thren. 2.

Præclarum miraculum

Sanctus pluuiarum.

Quia cœpi, loquar opera Domini. Pueri cuidam morbus, quem dicunt varicum, densa visum caligine obnubit, & oculorum manus extinxit. Fluxerat decem annorum orbita, cum quadam die data manu puellæ, quæ ei dux erat & oculus, ad memoriã sancti Maurini peruenit. Aliquando oratum est. Tum puella, quæ orbitati, ut dictum est, gressus regebat, humi fusum tetigit, surgat & abeat præcipit. Tu, inquit, ille, abeat, viam quam volueris carpas: mihi opitulatione huius piissimi patris oculi familiarissimi viæ collati sunt duces. Surgens autem, ex scissione caliginis genas gutta sanguinis apparuit cruentatus, videntes videns, & viam ducem ulterius non requirens. Colonia natus & educatus, facie sed & genere notus, cognatos & affines gaudio, & totam ciuitatem miraculo, & martyris compleuit præconio.

Cæcus recipit lumen.

Theusburg nomen est villa. Hic ante aliquot annos inguinalia Dei permisso de hacchata est pestis, & non paucos inopina morte soporauit. Inter alios presbyterū ecclesiæ prouisorum morbus inuadit, qui hoc consilio mortem distulit. Qui se familiariter curabant, rogat ut amicorum & parentum subuentione Colonia veniat, ad memoriam, inquit, martyris, qui ibi recens reuelatus, signorum virtute coruscat. Visa sunt verba hæc amentis & deliri, quia toto ferè homine mortuum attendebant. Cumque ante oculos & eius vires, & visitata subinde tum subtractorū ab hac luce ponerent exempla, quasi in sepulchro eum videbant. Is autem confortatus fide de lecto se super baculum dedit, & stupentibus cunctis pedem trahere post pedem tentabat. Euidenter hic enituit, quia sicut Agnus ubique est, ita & qui Agnum quocumque ierit sequuntur, ubi fideliter inuocati opitulatione præsentia sunt. Nam qui de lecto ferè mortuus descēdit, mox ad quem tendit sibi adesse martyrem sentit: quoque ulterius processit, eò amplius viribus valuit. Et sicut ignis feruore amplius calefcit, qui vicinus accedit: ita dum ciuitati appropriat, clementius ægrotat. Vbi autem ad memoriam sancti ventum & oratum est, & sibi & omnibus in præfata villa eodem morbo laborantibus, integerrimam sanitatem fidei auro obtinuit.

Martyres vbi que opitulatione præsentia.

Insigne miraculum.

Longum est ire per singula, quomodo virtutibus iustus ut palma floreat. Sed ecce dum qui propere & qui longe sunt, inter nos fontem salutis hauriunt, timeamus ne nobis sit iudicio, si medicum habentes ægrotamus. Loco patris & medici nobis Dominus Maurinum suum perdonauit filium, quem sibi genuit sponsa formosa sua, columna sua, quam sibi vitæ pretio redemit, & in sanguine suo lauit. Si lepra conscientie prurit animus, si cælum libero intuitu non respicit oculus, si in via iustitiæ cursum stupens impedit neruus, si auaritia venarum fila contrahit in manibus, à patre medico filius medelam paruo mereberis. Immo tum filius eris, si mederi quaesieris. Nunquam duro visus est cauterio. Imperio morbos exturbat, vulnera oratione lauat, meritis fata fanat. Cum Elia clausum cælum in pluuias soluit, cum Eliseo ignem celo demittit, sed mitior extinguit. Sicut ipse prophetarum Dominus simbrijs, sic ille languores pellit

Matth. 9.

M m m

reliquijs.

Al. 5. reliquijs. Petrus in plateis eiectos umbra suscitavit: Maurinus longè positum teneti fama aura de lecto desperatum in viam salutis excitavit. Cum Paulo cæcos lumine vestit, cum Stephano ad tumulum sordorum aures aperit. Non longum est, quod dico. Geronem quendam sacerdotio & officio clarum ita grauiissimus languor perculit, vt vita in confinio mortis palpitaret. Iam ei pollices, iam lingua ligabatur, cum puerum cum argento ad nostrum medicum mittit, & vt pro se celeriter & fideliter faciat mēbris morientibus exposcit. Luit, redijt, & dominum paulò antè cum morte agentem, in lecto residentem inuenit & comedentem.

Hic & item ei similes medici præcantare animas nouerunt, ne iuxta Ioannem, diuini pectoris potatorem, calicem iræ Dei bibant, vt crucientur igne & sulphure in conspectu Angelorum sanctorum, & in conspectu Agni: & fumus tormentorum ascendat in secula seculorum. Hæc hodiè Maurinus securus euasit, & in supernam ciuitatē laureatus intrauit. In ciuitate autem patris debentur filijs iura hæreditatis: Agè ergo nunc pater inclyte, pater pie, age cum iudicibus seculi causas nostras: vt & in terris dignè te veneremur, & ibi quandoq; desideratam tuam faciem contemplemur, vbi cularis & cum Angelis delectaris gloria & aspectu Agni, qui viuunt & regnat in secula seculorum, Amen.

VITA S. MARGARETÆ REGINÆ SCOTIÆ, QVAM QVIDEM S. ADELREDVS ABBAS PRIMO CON-

scripsit, sed hæc, quam nos edimus, ab alio quodam incerto auctore, ex illo breuissimè descripta est. Stylum in gratiam lectoris nonnihil elimauimus

Inij. 10.
Cap. 1.

Sueuorum

Parentes S.
Margaretæ.

Nubit Mal.
colino regi
Scotiæ.

Cap. 2.
Liberalitas
eius in ec-
clesias.

Optimè su-
as instituit
proles.
Psal. 33.



MORTVO Edmundo rege, cum primis strenuo, qui ab Anglis propter insuperabilem eius fortitudinem ferri lateris cognomen acceperat, Canutus rex, Angliæ cōquestor, filios eius Edmundum & Edouardū propter foedus cum patre illorum iustum, præ pudore ferire non valens, ad regem * Suedorum feriendos transmisit: qui pietate motus, eos vltèrius ad regem Hungarorum Salomonè vitæ reseruandos misit. Edmundo verò sine liberis decedente, Edouardus frater eius Agatham Imperatoris filiam duxit, ex qua sanctam Margaretam, postea Scotiæ reginam, progeniuit. Quæ cum in prima aduic floreret ætate, vitam sobriam ducere ac Deum super omnia diligere cepit, in diuinarū quoque lectioinum studio se occupare, & in his animum delectabiliter exercere. Suorum tandem magis quàm sua voluntate, immò Dei ordinatione, regi Scotorū Malcolino in matrimonium collocatur. Vbi licet ea, quæ mundi sunt, agere compelleretur, at tamen mundi rebus & desiderijs inhære contempsit. Plus enim delectabatur bono opere, quàm diuitiarum possessione. Omnia, quæ decebant, prudentis reginæ imperio agebantur, eius consilio regni iura disponebantur, illius industria religio diuina augebatur. Nihil illius fide firmius, vultu constantius, patientia tolerantius, consilio grauius, sententia iustius, colloquio iucundius.

In loco, vbi nuptiæ eius fuerant celebratæ, in honorem sanctæ Trinitatis nobilem ecclesiam construxit, eamque varijs magni precij ornamentis decorauit: in quibus ex solido & puro auro & argento vasa non pauca fuisse constat. Crucem quoque contulit, quam auro & interlucentibus gemmis vestiri curauit. In alijs quoque, quibusque ecclesijs deuotionis suæ signa reliquit. Tanta verò ei inerat cum iucunditate seueritas, & cū seueritate iucunditas, vt omnes, qui in eius erant obsequio, illam & timendo diligenter, & diligendo timerent, atque in eius præsentia non solum nihil execrandum quicquid ausus esset facere, sed neque turpem proferre sermonem. Liberos suos cum omni diligentia nutrire & honestis moribus institui voluit, eosque coram ipsa sæpius adductos fidem Christi docuit, vtque illum semper timerent, accuratè admonuit. Timete, inquit, o filij Domini: quoniam non erit inopia timentibus eum. Et si dilexeritis illū, præsentis vitæ prosperitatem, & cum sanctis suis æternam vobis reddet felicitatem. Hæc matris desideria, hæc crebra admonitio, hæc pro sua sobole quotidiana erat cū lachry.